

Kr. Erslev, I. A. Fridericia, S. M. Gjellerup, A. D. Jørgensen, Fr. Krarup, W. Møllerup, O. Nielsen, Henry Petersen, V. A. Secher, S. Birket Smith, Johannes Steenstrup og C. Weeke. De sluttede sig sammen for at bøde paa den Planløshed og Mangel paa Arbejdsstradition, der havde gjort sig gældende i Udgiverarbejdet i de sidste Generationer. Vi havde ikke i Aarhundredets Begyndelse faaet en *École des chartes*, ikke heller en Monumenta-Organisation som Tysklands, der sikrede Arbejdets Gang og gav de yngre Lejlighed til at lære af de ældre; nu vilde Kildeskriftselskabet ved et kraftigt Styre og ved indbyrdes Kontrol mellem Medlemmerne vinde ind noget af det, som var tabt siden det 18. Aarhundrede. Ikke for Pynts Skyld satte det Grams, Langebeks og Suhms Billeder i sit Mærke.

De stiftende Medlemmer var meget forskellige af Anlæg og havde forskellige Studieomraader, et Forhold, der kom Selskabet til Gode. Thi ikke blot blev Arbejdsfeltet vidt, men det var ogsaa muligt ved de enkelte Værker at supplere Udgiverens Viden med de tilsynførende Medlemmers Specialkundskaber. Opgaverne løstes som oftest under nøje Samvirken af flere Kræfter. Mere end en Snes Publicationer er udgaaet fra Kildeskriftselskabet — her kan kun nævnes nogle faa — *Kong Christian den Fjerdes egenhændige Breve* ved Bricka og Fridericia, *Udgaven af Liber daticus Lundensis* ved Weeke, *Sechers Forordninger og Recesser* og *Nyrops Gilde- og Lavskraaer*, *Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis* ved Erslev, *William Christensen* og *Anna Hude* og *Vitæ sanctorum Danorum* og *Scriptores minores historiæ Danicæ mediæ ævi* ved M. Cl. Gertz.

Det sidst udsendte Skrift er et lille Hefte med Titel: *Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie i dets første 50 Aar 1877—1927*, forfattet af den, som har været den ledende og fremad-drivende Kraft i Selskabet fra dets første Dag, fhv. Rigsarkivar Erslev, under Tilsyn — korrekt efter Lovene — af Rigsarkivar Laursen og Arkivar William Christensen, der gennem Aarene har baaret deres Del af Byrderne i Kildeskriftselskabets Tjeneste.

E. J.

*Institutet for Historie og Samfundsøkonomi*, der har begyndt sin Virksomhed i Februar Maaned i dette Aar, er skabt ud fra den Opfattelse, at det er fornødent, baade naar det gælder nyere Historie, og naar Talen er om Samfundsøkonomien, at bygge paa et Samarbejde mellem flere Forskere. Kildestoffet er paa disse Omraader blevet saa overvældende, at den enkelte ikke magter

det. Og kun gennem Samarbejde mellem flere med forskellig Interesse og forskellige Synsmaader kan fornøden Mulighed opnaas. Institutet er oprettet med Støtte af Carlsbergfonden og Rask-Ørstedfonden, det har faaet Lokaler overladt af Staten. Efter dets Love bestaar Bestyrelsen af Universitetslærerne i Historie og Samfundsøkonomi, Chefen for Statistisk Departement og enkelte andre; disse andre er ved Institutets Oprettelse: Folketingsmand Fraenkel, Finansminister N. Neergaard, Dr. phil. P. Munch, Professor H. Westergaard. 10 Kandidater og Studenter fra de to Studieomraader er foreløbig knyttede til Institutet.

De første Opgaver, Institutet har taget op, er disse: En Undersøgelse af Forholdet mellem Arbejdsgivere og Arbejdere i Danmark efter 1864, en Undersøgelse af Konjunktursvingningerne i Danmark efter 1857, Udgivelsen af et Kvartalsskrift, der redegør for det foregaaende Kvartals politiske Begivenheder indenfor Danmark og for de økonomiske Bevægelser i og udenfor Danmark. Hvert af Hæfterne skal bringe en Artikel af en fremmed Forsker om et af de økonomiske eller politiske Emner, hvorom Interessen paa det givne Tidspunkt i særlig Grad samler sig. Tidsskriftet er beregnet paa at skabe for danske, eventuelt nordiske Læsere en Mulighed for paa let Maade at skabe sig et Overblik og en Forstaaelse af de mangfoldige Begivenheder og Bevægelser, hvorom Dagspressen bringer Bud, men som det for de fleste er overmaade svært at faa Overblik over paa Grundlag af de daglige Meddelelser. Som en fjerde Opgave har Institutet af Rigsdagens Præsidium faaet overdraget at forberede Udgivelsen af et Skrift om de danske Stænderforsamlinger i deres Hundredaar i 1931. Institutets Medarbejdere har paabegyndt Udarbejdelsen af en Kartotekindex over Artikler af historisk, politisk, socialt og økonomisk Indhold, der fremkommer i de ca. 150 Tidsskrifter, som behandler disse Emner, og som findes paa de københavnske Biblioteker. Disse Artikler er en Hovedkilde til Kendskab til Tidens Begivenheder, men det er for den enkelte nu uoverkommeligt at følge dem alle og finde deri de Artikler, der har Betydning for hans Undersøgelser. Institutet ønsker endvidere at tilvejebringe Register over nogle danske Hovedblade i Tiden efter 1864, og for et Blads Vedkommende er en saadan Registrering paabegyndt med Støtte fra det paagældende Blad.

De samme Forhold, som har fremkaldt Tanken om Oprettelsen af dette Institut, har ført til, at et lignende institutmæssigt Arbejde er iværksat i flere andre Lande med Støtte fra Stat, videnskabelige Fond og Erhvervsorganisationer. Det er Hensigten at samarbejde med Instituter i andre Lande, hvis Virk-

somhed er af saadan Art, at den kan faa Betydning for det her oprettede Institut.

P. Munch.

I Efteraaret har fhv. Rigsarkivar Kr. Erslev udsendt anden, meget lidt ændrede Udgave af *Historisk Teknik* fra 1911. Bogen repræsenterer et Stykke Universitetshistorie, fremgaaet som den er af de Øvelser i historisk Granskning, Professor Erslev holdt gennem en Menneskealder med de studerende, og som kom til at betyde en Revolution i de unge Historikeres Uddannelse. Forud laa Paludan-Müllers propaedeutiske Forelæsninger med kloge Bemærkninger, Resultater af et langt Forskerliv, men efter Form og Indhold ikke synderlig egnede til at hjælpe Begyndere. Professor Erslev steg ned til Studenterne, der knapt mærkede hans Overlegenhed, fordi han varsomt og klogt ledede deres Arbejde.

For de gamle Elever kan »Historisk Teknik« ikke blive en vanlig Bog; de staar ikke over for den som over for Bernheim eller Seignobos, Bauer eller Meister eller forskellige vidtstvævende Skrifter om Historie og historiske Problemer af nyere Datum; deres Tanker vil under Læsningen stadig springe tilbage til den Tid, da de stod i Lære paa Frue Plads, da de ikke blot lærte deres Haandværk og blev ført ind i den historiske Tradition, men gennem Arbejdet ganske stille voxede i Dømmekraft og almenmenneskelig Forstaaelse.

E. J.

Det er urimelig sjældent, at den fortjenstfulde virksomhed, som Selskabet til historiske Kildeskrifters Oversættelse udfolder, gøres til genstand for omtale i dette tidsskrift. De mange lødige oversættelser af den historiske litteraturs hovedværker har naturligvis deres største betydning i folkeoplysningens tjeneste, men ubestridelig yder de også ofte værdifuld støtte ved strengere videnskabelige studier. En særlig grund er der til at fremhæve selskabets sidste publikation, C. P. O. Christiansen: *Bernard af Clairvaux*, der ved en kyndig udvælgelse af et vidtløftigt og vanskelig tilgængeligt stof giver ligesom et kraftudtræk af den hellige Bernhards litterære produktion og af hans samtidiges skildringer af ham. Som overs. bemærker, er det vanskeligt at komme en middelalderlig skikkelse nærmere ind på livet, end det er forsøgt af hans tre første levnedstegnere, af hvilke den ene var hans jævnaldrende og nære ven, den anden — Godfred af Auxerre — igennem en årrække hans sekretær. — Som en introduktion til